

**Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget**

**SAMETINGETS KULTURPOLITISKA
HANDLINGSPROGRAM**

2007-2009

Olof Heikka
Ordinarie ledamot
Min Geaidnu

Lars-Jonas Johansson
Ordinarie ledamot
Samerna

Lars-Ove Jonsson
Ordinarie ledamot
Samelandsparitet

Lena Ruuth Jonsson
Ordinarie ledamot
Skogssamerna

Ulf Nårsa
Ordinarie ledamot
Jakt- och Fiskesamerna

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

1. BAKGRUND

Sametingets kulturråds verksamhetsområde och mandat sträcker sig över flera politikområden och det har sin förklaring i kulturrådets tidigare historia. Vid Sametingets bildande 1993 överfördes Samefondens kulturdelegation till Sametinget och bytte namn till Sametingets kulturråd. Samefondens kulturdelegation etablerades i samband med den nya rennäringslagen 1971. I slutet på 1970-talet beslutade riksdagen anslå särskilda budgetmedel för samisk kultur vilka tillfördes kulturdelegationen. Genom åren fram till 1993 överfördes ytterligare budgetmedel till kulturdelegationen. När Samefondens kulturdelegation överfördes till Sametinget behölls verksamhetsområdet men mandatet var i stort sett oförändrat. Detta innebär att Samefondens kulturdelegation och efter 1993 Sametingets kulturråd genom åren fördelat medel till samisk kultur

Den nuvarande bidragsgivningen regleras av ett styrdokument som har fastställts av Sametinget, "Riktlinjer och kriterier för Kulturrådets bidragsgivning". Detta dokument finns bifogat handlingsprogrammet och beskriver ingående detaljerna i Kulturrådets bidragsgivning så som den fungerar idag.

I oktober varje år förelägger Sametinget ett kulturpolitiskt handlingsprogram för diskussion och beslut i Sametingets plenum.

2. VERKSAMHETSPLAN 2007-2009

2.1 Inledning

I det första avsnittet kommer först de yttre, ekonomiska ramvillkoren som reglerar och styr kulturrådets bidragsgivning att redovisas. I det andra avsnittet vill kulturrådet formulera sina målbilder och förklara vilka målsättningar och vilken politik man önskar genomföra under mandatperioden 2007-2009. Efter det presenteras kulturrådets bidragsgivning 2007-2009 och bakgrunden till det. Slutligen ges en analys av Sametingets kulturpolitik för år 2006.

2.1.1 Ekonomiska ramar

Sametinget erhåller 14,5 miljoner kronor i det särskilda kulturanslaget från Utbildnings- och kulturdepartementet och 5 miljoner i Samefondsmedel som utgörs av intrångsersättningar för rennäringen.

Genom det årliga regleringsbrevet där regeringen formulerar vad statliga medel skall användas till läggs de yttre ramvillkoren för kulturrådets bidragsgivning. I regleringsbrev

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

för budgetåret 2006 är målsättningen med erhållna kulturanslag att bevara, stärka och sprida kunskap om samisk kultur och kulturarv genom olika former av kulturyttringar.¹

De Samefondsmedel (5 miljoner kronor) som kulturrådet förfogar över ska gå till främjande av den samiska kulturen och samiska organisationer.²

Av den sammanlagda budgeten finansierar Sametinget till största del årlig fast verksamhet som slöjd- och konsthantverk (2 miljoner kronor), samisk scen- och berättarkonst (5,5 miljoner kronor), samiska tidningar (2 miljoner kronor) och biblioteksverksamhet (715 000 kronor). Det är bara budgetposterna för organisationsstöd, projektbidrag och forskning och utbildning som Sametingets kulturråd kan omdisponera.

Kulturanslaget från regeringen har legat på samma nivå sedan år 1994. I samband med att Sámi Teahter erhöll fast statsanslag skedde en ökning av medel på 4,5 miljoner kronor.

Kulturrådet får varje år ta emot ett stort antal ansökningar som uppvisar en stor bredd beträffande typ av projekt. Eftersom de medel som kulturrådet förfogar över är begränsade har man under budgetåret 2006 fått avslå ett stort antal ansökningar pga. medelsbrist. De statliga medlen är ej tillräckliga för att genomföra det av regeringen uppsatta målet om att bevara, stärka och sprida kunskap om samisk kultur och kulturarv.

2.1.2 Kulturrådets målbilder 2007-2009

Sametingets kulturråd har för verksamhetsåren 2007-2009 identifierat sex målbilder som utgör ramarna och inriktningen för vilka slags projekt och verksamheter kulturrådet önskar prioritera i bidragsgivningen. De är följande (utan inbördes rangordning):

- främjande av samisk språkutveckling
- ökad jämställdhet i det samiska samhället
- samisk barn- och ungdomsverksamhet
- utveckling av samiskt näringsliv
- främjande av nyskapande samisk kulturverksamhet
- verksamhet som når många människor och främjar samverkan

Genom att prioritera dessa sex överordnade målbilder vill kulturrådet även jämka samman Sametingets jämställdhetsprogram (2004) och Start för en offensiv samisk språkpolitik (2004) samt de båda programmen Ungdomspolitiskt program och Näringspolitisk strategi som skall antas på plenum i oktober 2006.

I främjande av samisk språkutveckling tar kulturrådet utgångspunkt i ovan nämnda språkhandlingsplans fastställande att *Alla samer ska ha rätt till sitt språk; samiska som modersmål eller samiska som senare förvärvat språk*³. För verksamhetsåret 2007 prioriterar

¹ Regleringsbrev, 2006.

² Rennäringsförordning (1993:384) 19 §

³ Start för en offensiv samisk språkpolitik- handlingsprogram (2004:6).

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

kulturrådet därför projekt och verksamhet som verkar för att stärka och utveckla det samiska språkanvändandet.

I enlighet med Sametingets jämställdhetsprogram vill kulturrådet *systemariskt kunna jobba för ökad jämställdhet i det samiska samhället*⁴.

Kulturrådet vill också stärka samiska barn- och ungdomars medbestämmande och aktiva deltagande i samhällslivet genom att prioritera sådan verksamhet.

Kulturrådet avser också att stödja samiskt näringsliv i enlighet med Sametingets näringspolitiska strategi, antaget vid plenum i oktober 2006.

2.1.3 Främjande av samisk språkutveckling

Under 2004 antog Sametinget ett handlingsprogram för en offensiv samisk språkpolitik. Kulturrådet har i sin handlingsplan för 2006 arbetat med att implementera språket i den kulturpolitiska handlingsplanen bl a genom att innanför projektbidrag definiera projekt som beaktar samisk språkutveckling som överordnade med hög prioritet. För verksamhetsåren 2007-2009 kommer kulturrådet fortsätta att prioritera projekt som främjar samisk språkutveckling.

Beträffande media har det för år 2006 funnits ett krav att minst 25 % av den redaktionella texten skall vara skriven på samiska för att erhålla s.k. samiskt presstöd från kulturrådet. Samma princip kommer att gälla för verksamhetsåren 2007-2009 Detta är i linje med en offensiv samisk språkpolitik och kulturrådet vill aktivt verka för att mer samisk text produceras i tidningar för att tillgängliggöra samiska språket.

Kulturrådet kommer för verksamhetsåren 2007-2009, fortsätta lägga stor vikt i hur rikstäckande samiska organisationer aktivt arbetar för främjande av samisk språkutveckling. För att erhålla verksamhetsstödet i sin helhet, måste varje rikstäckande organisation redovisa sitt arbete för samisk språkutveckling i form av en handlingsplan.

2.1.4 Ökad jämställdhet i det samiska samhället

Kulturrådet kommer för verksamhetsåren 2007-2009 att fortsätta arbeta för ökad jämställdhet i det samiska samhället genom att implementera Sametingets jämställdhetsprogram. Sameföreningar och samiska organisationer som erhåller verksamhetsstöd från kulturrådet måste därför inkomma med jämställdhetsplaner för att erhålla stöd under verksamhetsåren 2007-2009. Specifika jämställdhetsprojekt bör under verksamhetsåren 2007-2009 prioriteras för att stimulera jämställdhetsintegrering och skynda på jämställdhetsarbetet.

⁴ Sametingets jämställdhetsprogram (2004:4).

2.1.5 Samisk barn- och ungdomsverksamhet

Kulturrådet anser att det är viktigt att stärka samiska barn och ungdomars identitet. Genom speciellt projektbidragen har kulturrådet möjligheter att stödja verksamhet som ökar delaktighet och deltagande av samiska barn och ungdomar i samiska utvecklingsåtgärder.

2.1.6 Utveckling av samiskt näringsliv

Ett levande samiskt kulturliv förutsätter ett dynamiskt och levande samhällsliv med näringsunderlag och språk som bärare av kulturen. En utveckling av samiskt näringsliv innebär en utveckling där det nära sambandet mellan kultur, näring och natur beaktas med den helhetssyn på de samiska frågorna detta ställer krav på.

Ändamålet är att åstadkomma en intensifierad och ökad satsning på olika lösningar för att stimulera lönsamhet och tillväxt samt bibehålla och skapa sysselsättning. Härigenom ökar valfriheten och möjligheterna ökar för fler samer att bo och verka i de traditionella samiska bosättningsområdena.

Det ligger i det samiska samhällets intresse att särskilt stödja samiska organisationer som aktivt arbetar med utveckling av samiskt näringsliv och där rennäringen är prioriterad. Det ligger i linje med Rennäringspolitiska kommitténs (SOU 2201:101) förslag om användningen av Samefondens medel. Rennäringen är den största basnäringen i det samiska samhället och de marker som renskötseln brukar är grundläggande och en stor möjlighet för en ökad differentiering av samiskt näringsliv.

Det finns ett ömsesidigt förhållande mellan rennäring och övriga samiska näringar. Genom att stärka det totala samiska näringslivet i området stärks också rennäringen. Därför blir det utöver rennäringen även viktigt att satsa på att bredda det samiska näringslivet och utveckla andra näringar.

Det kulturpolitiska handlingsprogrammet och bidragsgivningen måste ligga i fas med Sametingets näringslivspolitiska program. De mål och åtgärder som prioriteras i det näringslivspolitiska programmet kommer att vara vägledande för bedömningarna i detta program.

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

2.1.7 Främjande av nyskapande samisk kulturverksamhet

Kulturrådet önskar även stödja ett nyskapande och mångfaldigt samiskt kulturliv genom att prioritera samiska kulturaktiviteter som främjar konstnärlig och kulturell förnyelse i det samiska samhället.

2.1.8 Verksamhet som når många människor och främjar samverkan

De medel som Sametinget förfogar över och som skall främja och vidareutveckla den samiska kulturen skall komma så många som möjligt i det samiska samhället till godo. Kulturrådet lägger därför vikt att projekt och verksamheter har stor spridning i Sápmi och når många människor. Kulturrådet önskar också att verksamhet och projekt skall främja demokrati, öppenhet och samverkan mellan grupper av samer och även mellan samer och icke-samer.

3. KULTURRÅDETS BIDRAGSGIVNING 2007-2009

3.1 Organisationsstöd

Bidragsramen för organisationsstöd för varje budgetår 2007-2009 omfattar 5,6 miljoner kronor

Den stora förändringen för verksamhetsåren 2007-2009 är fördelningen av organisationsstöd. Kulturrådet vill för verksamhetsåren 2007-2009 frånga de tidigare kategorierna riks, - näring, - idrott, - och konstnärsorganisationer. Istället finns det nu bara *en typ* av organisationsstöd.

Kulturrådet kommer att lägga större vikt vid resultat och verksamhetens omfattning. Förutom detta kommer bidraget att liksom tidigare år bedömas utifrån antalet medlemmar och dess spridning samt den verksamhet organisationen bedriver. Rennäringen är ett prioriterat område men även annan kultur- och näringsverksamhet som överensstämmer med de övriga kulturpolitiska målen kommer att tas fasta på för bedömning av verksamhetsstöd.

Kulturrådet vill med denna bedömningsgrund skapa en effektiv och expansiv verksamhet i samiska organisationer så att det gynnar det samiska samhället och kommer så många som möjligt till godo.

För verksamhetsåren 2007-2009 ska samtliga organisationer lägga fram en handlingsplan för hur organisationen kommer att arbeta med samisk språkutveckling för att erhålla verksamhetsstödet i sin helhet.

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

Från och med verksamhetsåret 2007 kommer samtliga organisationer, förutom lokala föreningar, att kunna ansöka om verksamhetsstöd för tre år framåt för att de skall tillförsäkras en kontinuitet i verksamheten. Organisationen måste dock inkomma med redovisning och en ny ansökan för varje år för att erhålla verksamhetsstöd.

Samtliga samiska föreningar och organisationer som tilldelas verksamhetsstöd av kulturrådet skall inkomma med jämställdhetsplaner.

3.1.1 Sameföreningar och andra lokala organisationer

Sameföreningar och andra organisationer som bedriver verksamhet av lokal karaktär kommer liksom tidigare att erhålla medlemsrelaterat verksamhetsstöd.

Samtliga samiska föreningar och organisationer som tilldelas verksamhetsstöd av kulturrådet skall inkomma med jämställdhetsplaner.

3.2 Projektbidrag

För verksamhetsåren 2007-2009 tilldelas projektbidragen en budget på 3,0 miljoner kronor per år

Kulturrådet prioriterar medfinansiering av EU-projekt och andra flerfinansierade projekt eftersom det genererar ytterligare medel till samisk närings- och kulturutveckling.

I övrigt prioriterar kulturrådet projekt som är i linje med de sex identifierade målbilderna och beaktas utifrån de bedömningsgrunderna

- främjande av samisk språkutveckling
- ökad jämställdhet i det samiska samhället
- samisk barn- och ungdomsverksamhet
- utveckling av samiskt näringsliv
- främjande av nyskapande samisk kulturverksamhet
- verksamhet som når många människor och främjar samverkan

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

3.3 Samegårdar

Det totala medelanslaget för samegårdarna uppgår för 2007-2009 till 150 000 kr för varje år och är avsett att täcka kostnader för drift- och underhåll.

3.4 Särskilda insatsområden

3.4.1 Samisk scen- och berättarkonst

Det finns specialdestinerade medel om 5,467 miljoner kronor för Sámi Teaters verksamhet.

För verksamhetsåren 2007-2009 kommer de medel som ställs till Sámi Teaters förfogande att överföras till teatern.

Även här kommer kulturrådet att begära in en språkpolitisk handlingsplan som ligger till grund i Sámi Teaters strävan att uppnå de krav som föreligger enligt regleringsbrevet 2006:

" Understödja en samisk teaterinstitution som är ledande inom samisk scenkonst och som verkar för utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet. Institutionen framför samisk scenkonst och vårdar och främjar därmed de samiska språken och det samiska kulturarvet. ⁵

Sametinget uppmärksammar Sámi Teatern på att i teaterns uppdrag ingår att turnera med produktionerna i syfte att alla samer får tillgång till samisk teater.

3.4.2 Slöjd- och konsthantverk

För varje budgetår 2007-2009 avsätts 2 miljoner kronor för slöjdverksamhet 2 miljoner avsetts för utvecklingen av slöjden. För 2007-2009 års verksamhet kommer det att föreligga krav om handlingsplan för samisk språkutveckling och jämställdhetsplan.

⁵ Regleringsbrev 2006:4

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

3.4.3 Samiska tidningar

Medelsramen för samiska tidningar uppgår till 2 miljoner kronor för varje budgetår 2007-2009

I enlighet med de intentioner som Sametingets plenum beslutat om i såväl det mediepolitiska programmet som i programmet för offensiv språkpolitik så är samiska tidningar med samisk text, minst 25 % av det redaktionella innehållet, och med samerna som målgrupp berättigade till stöd från Kulturrådet.

För verksamhetsåret 2007 är det ett krav att minst 25 % av det redaktionella innehållet skall utgöras av samisk text för att man ska ha rätt att erhålla verksamhetsstöd.

Detta är en nödvändighet för att uppnå de intentioner man har för samisk språkutveckling i sin helhet.

3.4.4 Biblioteksverksamhet

Medelsramen för biblioteksverksamheten uppgår till 715 000 kronor under för varje budgetår 2007-2009

4. KULTURRÅDETS BUDGET FÖR ÅR 2007-2009

	OMRÅDE	MEDELS- TILLDELNING (TKR)
3.1	Organisationsstöd	5 600
3.2	Projektbidrag	3 000
3.3	Samegårdar	150
3.4.1	Samisk scen- och berättarkonst	5 467
3.4.2	Slöjd- och konsthantverk	2 000
3.4.3	Media	2 000
3.4.4	Biblioteksverksamhet	715
3.5	Sameföreningar	500
	SUMMA	19 432

Tabell 1: Sammanställning över Kulturrådets föreslagna medelstildelning för år 2007-2009

5. ANALYS AV KULTURPOLITIKEN 2006 OCH FÖRSLAG TILL FÖRÄNDRINGAR

I det här avsnittet skall en kortfattad analys av Sametingets kulturpolitik och bidragsgivning för verksamhetsåret 2006 presenteras.

Kulturrådets bidragsgivning spänner över ett vitt område och kan delas in i fyra huvudsakliga områden; stöd till samiska organisationer, projektbidrag, utbildning och forskning samt särskilda insatsområden. Bland de särskilda insatsområdena ryms verksamheter med återkommande eller permanent karaktär.

Tabell 1. Översikt av Kulturrådets bidragsgivning

Organisationsstö d	Projektbidrag	Särskilda insatsområden	Forskning och utbildning
- Föreningsstöd till samiska ideella organisationer	- Medel för finansiering av projekt	- Teater - Media - Slöjd - Samegårdar	- Forskning - Studiestipendier

Under verksamhetsåret 2006 har inkomna projektansökningar haft en mycket bred spännvidd. Sametingets kulturråd har ansett det varit svårt att prioritera bland projekt. Tidigare kulturråd har i sin bidragsgivning prioriterat EU-projekt, under år 2006 har det visat sig vara svårt att tillämpa eftersom det inkommit få EU-ansökningar.

5.1 Organisationsstöd

Inför verksamhetsåren 2007-2009 kommer kulturrådet att tillämpa andra bedömningskriterier än tidigare års grundbidrag och medlemsrelaterade bidrag för fördelning av stöd till samiska organisationer.

Kulturrådet frångår tidigare system där medlemsantal varit det allra viktigaste bedömningsgrundlaget. Kulturrådet menar att det är inte bara organisationernas omfattning i medlemsantal som är viktig utan också verksamhetens omfattning när det gäller den effekt som organisationen och verksamheten har på uppfyllelsen av de mål som kulturrådet eftersträvar.

Kulturrådet menar att det är effekfullare med en kvalitativ bedömning utifrån verksamhetens art och omfattning istället för att vara hänvisade till en matematisk fördelningsnyckel som grundar sig på en kvantitativ bedömning utifrån antalet organisationer. Det sistnämnda kan ge en skev bild av organisationers faktiska verksamhet och urholka samtliga organisationers dynamik i verksamheten.

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

Kulturrådet bedömer att avgränsningarna mellan riks- och näringsorganisationerna är otydliga och svårdefinierade och har därför valt att frånga de definitionerna.

Från och med år 2007 kommer kulturrådet tillämpa ett *slags* verksamhetsstöd oavsett den verksamhet organisationen bedriver, det innebär att konst- och idrottsorganisationer kommer att konkurrera med övriga organisationer. Ändamålet med detta är att kulturrådets antagna målbilder även i detta fall bör vara vägledande i bedömningen av verksamhetsstöd. De organisationer och verksamheter som bedömas ha störst möjlighet att uppfylla målen kommer att prioriteras.

Enligt det tidigare kriteriet har kulturrådet varit tvunget att ge stöd till samtliga organisationer, nya som gamla. Detta har skett på bekostnad av befintliga, etablerade organisationer.

Lokala organisationer, dvs sameföreningar kommer fortfarande att erhålla medlemsrelaterad verksamhetsstöd och kommer inte beröras av de nya reglerna.

5.2 Bidrag till projekt

Projektbidrag har under 2006 tilldelats en budget på 2,2 miljoner kronor. Anslagsområdet har innefattat projektmedel till ideell samisk internationell organisation, riksorganisation, lokalorganisation, sameby och enskild same. Projektbidrag från kulturrådet har också fungerat som nationell medfinansiering vid ansökan om EU-projekt, vilket man försökt att prioritera i den mån det varit möjligt.

För att på ett aktivt sätt kunna effektivisera bidragsgivningen och öka den totala mängden medel för samiska projekt genom samfinansiering, måste bidragsgivningen harmoniseras mot andra bidragsgivare och bidragssystem. Det är också en förutsättning för att skapa reella möjligheter till nationell finansiering av EU-projekt.

Huvudmålsättningen för de samiska EU-programmen är att stärka det samiska näringslivet och därmed bidra till en utveckling av samisk kultur och samhällsliv. Sambandet mellan näring och kultur är tydligt. Det långsiktiga målet är ett differentierat och utvecklat samiskt näringsliv som bygger på det nära sambandet mellan naturmiljö, kultur och tradition. I samverkan med samiska och icke samiska samhällsorgan, organisationer, institutioner, företag och enskilda vill kulturrådet genom en intensifierad och riktad satsning skapa ekonomisk tillväxt som bidrar till ökad samisk sysselsättning och därmed ökad social sammanhållning. Detta tillsammans skapar kulturell tillväxt.

Styrelsen ser EU:s strukturfonder och de samiska programmen som en viktig resurs för utveckling av det samiska samhället.

5.3 Särskilda insatsområden

Anlagsområdet särskilda insatsområden omfattar verksamheter med en permanent karaktär och innefattar bidrag till teater, slöjd, media och biblioteksverksamhet.

Det finns en strävan från styrelsen att verka för en utvecklande och offensiv kulturpolitik gällande de medel som är anslagna för särskilda insatsområden.

5.3.1 Samisk scen- och berättarkonst (teater)

Teaterverksamheten erhåller idag anslag om 5,5 miljoner kr. Dessa medel är specialdestinerade till Samiska teatern enligt regleringsbrev.

Enligt jordbruksdepartementets regleringsbrev för budgetåret 2006 avseende Sametinget står följande mål uppsatta beträffande samiska teatern:

*” Understödja en samisk teaterinstitution som är ledande inom samisk scenkonst och som verkar för utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet. Institutionen framför samisk scenkonst och vårdar och främjar därmed de samiska språken och det samiska kulturarvet. ”*⁷

Sametinget har tidigare betonat vikten av, att för utveckling av den samiska scen- och berättarkonsten är det nödvändigt, att det också finns medel för fri teaterverksamhet vid sidan av institutionerna.

⁷ Regleringsbrev, 2006

5.3.2 Slöjd- och konsthantverk

De bidrag som finns tillgängliga idag har sin grund i en statlig utredning gällande sameslöjden. Medlen har oavkortat gått till stiftelsen Sámi duodji, som har haft det överordnade ansvaret för utveckling av slöjd.

5.3.3 Media

Samisk media har disponerat ett anslag på 1, 5 miljoner kronor. Idag går utvecklingen inom medieområdet framåt och fler aktörer är intresserade av att utveckla de samiska medierna.

Kulturrådet har i själva verket tilldelat 1, 9 miljoner kronor eftersom tidningen Sáminuorat beviljades 400 000 kr från projektbidrag, utöver 1, 5 miljoner kronor som tidskriften Samefolket beviljades.

För en utveckling av fri samisk press krävs det en helt annan storlek och utformning av ett samiskt presstöd, än det bidrag som för närvarande fördelas av Sametingets kulturråd. Detta har även uppmärksammats av Europarådet, som kräver ett speciellt presstöd för minoriteter.

Sametinget har fattat beslut om samiskt mediepolitiskt program där det bland annat påpekas att nuvarande regler för det svenska presstödet inte är tillämpbar på samisk press. I presskommitténs betänkande "Mångfald och räckvidd" finns förslag på att samiska tidningar skall erhålla presstöd.⁸ Tillsviare är kulturrådet en central bidragsgivare för samiska tidningar.

I enlighet med de intentioner som Sametingets plenum har beslutat om i såväl det mediepolitiska programmet som i programmet för offensiv språkpolitik är samiska tidningar som innehåller samisk text, minst 25 % av det redaktionella innehållet och med samerna som målgrupp berättigade till stöd från kulturrådet.

De samiska tidskrifterna som uppbär samhällsstöd måste motiveras att ta ett större ansvar för det samiska språket. Kulturrådets roll i det här sammanhanget är att prioritera samisk språkanvändning på liknande sätt som det fungerar i Norge, där text på samiska ger en högre kvot vid beräkning av samhällsstöd.

År 2005 har av kulturrådet setts som en övergångsperiod, varför man valt att inte tillämpa denna regel fullt ut. Från och med år 2006 kommer denna regel att tillämpas fullt ut, vilket man ser på som en nödvändighet för att uppnå de språkpolitiska målen.

⁸ SOU 2006:8

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

5.3.4 Biblioteksverksamhet

Medlen för biblioteksverksamhet uppgår till 715 000 kr och går idag oavkortat till Sametingets biblioteksverksamhet. Sametinget har under år 2003 framställt en utredning om hur verksamheten skall organiseras i framtiden.

Biblioteksfrågor har tidigare handlagts av kulturrådet. Som en konsekvens av en utredning av Sametingets biblioteksverksamhet, finns pågående diskussioner om inrättandet av en samisk biblioteksnämnd eller ett biblioteksråd. Kulturrådet ser positivt på en sådan förändring.

Biblioteksverksamheten inklusive konsulenttjänsten finansieras med kulturanslag. En nyordning borde ta sin utgångspunkt i att tjänster inom verksamhetsområdet skall erhålla egna medel och finansieras av Sametingets förvaltningsanslag.

Kulturrådet anser det angeläget att det tillskapas nya resurser som möjliggör utveckling inom området.

5.3.5 Samegårdar

Det totala medelanslaget för samegårdarna (5 st) uppgick för 2006 till 180 000 kr och var avsett att täcka kostnader för drift- och underhåll. Dialogen med samegårdarnas huvudmän bör fortsätta i syfte att få till stånd en omställning från drifts- och underhållstöd till aktivitetsstöd.

De medel man hittills beviljat har varit ett stöd som täckt kostnader för drift och underhåll och inte tagit hänsyn till samegårdarnas aktivitetsnivå.

Styrelsen har en strävan att de medel man beviljar skall medverka till att stimulera verksamhet.

5.3.6 Forskning och utbildning

Sametingets kulturråd hade under mandatperioden 2003-2006 anslagit medel till forskning och utbildning omfattande 1,3 miljoner kr för budgetåret 2006. Medlen har innefattat studiestipendier, forskarutbildning och till forskning och utveckling.

Det har under år 2006 inkommit forskningsansökningar till kulturrådet som har visat sig svåra att bedöma eftersom Sametinget inte har en fungerande referensgrupp bestående av sakkunniga för bedömning av forskningsprojekt.

En annan svårighet i bedömningen av forskningsansökningar är att det i nuläget av Sametinget inte föreligger en "samisk forskningspolitisk strategi" som anger direktiv och inriktning för kulturrådet i bidragsgivningen av forskningsprojekt.

Under 2006 har kulturrådet inte fattat några beslut om forskningsansökningar, eftersom 2006 års forskningsprojekt löper över flera år och har beslutats av det tidigare kulturrådet.

SAMETINGETS KULTURPOLITISKA HANDLINGSPROGRAM 2007-2009

FORMAS⁹ har på uppdrag av regeringen tagit fram en kunskapsöversikt över samisk forskning. Rapporten sammanfattar läget för samisk forskning i Sverige med att det finns lite medel till samisk forskning och att den samiska forskningen kräver resurser som inte finns idag. Man konstaterar också att två behov är särskilt tydliga dels att forskningen skall kunna lösa tillämpade frågeställningar i större utsträckning och att det finns behov av förmedling och informationsfunktioner som kan översätta och sprida kunskap från forskningsvärlden.¹⁰ Till stöd för identifieringen av angelägna forskningsområden bör en strategi för den samerelaterade forskningen utarbetas.

Så länge Sametinget inte har antagit en "samisk forskningspolitisk strategi" så har kulturrådet gjort bedömningen att det är effektivare att inte göra någon medelsfördelning mellan projektbidrag och forskning och utbildning. Istället är det kulturrådets målbilder som bör vara vägledande i bedömningen av projekt oberoende om det är projektbidrag eller forsknings- eller utbildningsprojekt.

⁹ Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande.

¹⁰ Hållbar rennäring och övrig samerelaterad forskning - En kunskapsöversikt (2006).